25612
7/4527
675

-3-

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI: B.02.0.006/ 8466 Ankara 05 / 07 /2001

KONU: Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : T.B.M.M Genel Sekreterliği'nin 27.06.2001 tarih ve 11112 sayılı yazıları.

İlgi yazı ekinde alınan Karaman Milletvekili Sayın Zeki ÜNAL'ın 7/4527 esas no'lu soru önergesinde konu edilen tütün kanunu ile ilgili görüşlerimiz yazımız ekinde sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Yılmaz KARAKOYUNLU
Devlet Bakanı

EKLER
Ek-1 : Not (2 Sayfa)

7/4527 -4-

676

KARAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÜNAL'IN SORU ÖNERGESİNDE YER ALAN KONULAR HAKKINDA CEVAPLARIMIZ

SORU 1: Çıkarılması düşünülen tütün tasarısının, yasalaşmasından sonra, tütün ve sigara ithalatını serbest kılan, 2 milyar adet sigara üretimi yapılması uygulamasından, vazgeçileceği doğru mudur? Doğru ise, bu uygulamanın ülkeye bir katkısı olacak mıdır? Olacak ise, niçin Yüksel Yalova, bir süre önce, tütün yasasına muhalefet ederek, bir Devlet Bakanı ve IMF'ye ilişkin sözlerinden dolayı istifa etmek durumunda kalmıştır? Tütün üreticisi bir bölgenin milletvekili ve o zaman Bakan olan, Sayın Yalova'nın bu çıkışı ve görevden ayrılması, yasanın tütün üreticisinin aleyhine olacağı anlamına gelmez mi?

CEVAP 1: T.B.M.M 'ce 20.06.2001 tarihinde kabul edilen "Tütün, Tütün Mamülleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğünün Yeniden Yapılandırılması İle Tütün ve Tütün Mamüllerinin Üretimine, İç ve Dış Alım ve Satımına, 4046 Sayılı Kanunda ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun " da, tütün ve sigara ithalatı tamamen serbest bırakılmamamaktadır.

Kanunun 6 ıncı maddesinde, işlendikten sonra ihraç amacıyla olsa dahi ancak üretim ihtiyaçlarıyla sınırlı olarak memleketimizde sigara üretmek üzere fabrika kuranlar tarafından ve sadece bu fabrikalarında kullanılmak üzere tütün ithal edilebileceği hususu yer almış bulunmaktadır.

Diğer yandan memleketimizde marka bazında sigara için yılda en az iki milyar adet, diğer tütün mamülleri için yılda en az onbeş ton üretim yapanlar, aynı markadan olmak üzere serbestçe ithalat yapabilecek, fiyatlandıracak ve satabileceklerdir. Firmaların ülke genelinde kuruluş yeri nerede olursa olsun her satıcının sipariş verdikleri ürünleri yerinde teslim etmeleri şarttır. Bu şartların yerine getirilememesi halinde yapılacak işlemler ve fiyatlandırmaya yönelik usul ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecektir.

SORU 2: Sigara ve tütün ithalatının tam serbest bırakılması, sigara üreten devlerden çok, Tekel'in ölümü anlamına geleceği fikri doğru mudur? Doğru ise, yüz binlerce tütün üreticisi ve tekel gibi, trilyonluk yatırımı olan bir kurumun zararına rağmen, bu yasanın çıkarılmasında niçin ısrar edilmektedir? Bu ısrar, IMF istediği için mi yapılmaktadır.

CEVAP 2: Yukarıda açıklandığı üzere, söz konusu Kanun'da gerek tütün ve gerekse sigara ithalatına yönelik daha önceki mevzuatta bulunan düzenlemeler aynen korunmuş bulunmakta olup, sigara ve tütün ithalatının tamamen serbest bırakılmasına yönelik bir düzenleme yapılmamıştır.

1177 sayılı Tütün ve Tütün Tekeli ile 196 Sayılı Ekici Tütünleri Satış Piyasalarının Desteklenmesine Dair Kanunlarda günün şartlarına göre düzenlemeler yapılması Yedinci ve Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planlarında yer almış ve bu yönde ilgili Bakanlık ve kuruluşların katılımıyla T.B.M.M 'ce kabul edilen kanunun temelini de oluşturan hazırlıklar yapılmıştır.

SORU 3: Ülkemizde, tütün üretimi yapan, üretici sayısı nedir? Tütünden geçinen toplam nüfus sayısı ne kadardır?

CEVAP 3: Ülkemizde halen 2001 yılı verilerine göre tütün üretimi yapan 586616 adet üretici bulunmaktadır. Aileleri ile birlikte tütünden geçinen toplam nüfus sayısı 3 milyon kişi olarak tahmin edilmektedir.

SORU 4: Türkiye'de kaç ton tütün üretilmektedir? Türkiye'de tüketilen tütünün yüzde kaçı yerli tütündendir?? Yerli üretimin yüzde kaçı imha edilmektedir? Bunun Devlete olan maliyeti nedir? Yerli tütün imha yoluna gidilirken, dışarıdan tütün ithal edilmesi veya ithalatına izin verilmesinin gerekçesi nedir? Dışarıdan ithal edilen tütünün miktarı nedir?

CEVAP 4: Ülkemizde 2000 ürün yılında 216090 ton tütün üretilmiştir. Memleketimizde halen üretim yapan Tekel Genel Müdürlüğü, Philsa ve JTI Kuruluşlarının sigara üretimi amacıyla kullandıkları toplam tütün miktarı 134 000 ton olup, bunun 68 000 tonu yerli tütündür.

Son dört yıldır tütün imha edilmemektedir. 1990 - 1997 yılları arasında muhtelif nedenlerle imha edilen toplam tütün miktarı 124 815 ton olup, bu tütünlerin tahmini değeri 4 187 milyar TL. dır.

Bilindiği üzere sigaralar, harmanlarında kullanılan tütün nevilerine göre sınıflandırılmaktadır. Ülkemizde tüketim tercihleri, gelişmiş ülkelerdeki gelişmelere paralel olarak Amerikan Blend sigaralara yönelmektedir. Bu tip sigara harmanlarında Türk tütünü yanında Virjinya ve Burley tütünleri de kullanılmakta olduğundan memleketimizde yeterli seviyede üretilemeyen Virjinya ve Burley tütünleri ithal edilmektedir. 2000 Yılında 78 233 ton tütün ithal edilmiştir.

SORU 5: Dünya Bankasının, sağlık gerekçesi ile, tütün üretiminin kısıtlanması talebi, doğru bir talep midir? Doğru ise, bu talebi tüm tütün üreten ülkeler içinde yapmakta mıdır? Yapmıyor ise, bu nasıl bir anlayıştır? Aynı zamanda bir çifte standart değilmidir?

CEVAP 5: Dünya Bankasının sağlık gerekçesi ile tütün üretiminin kısıtlanması yönünde bir talebi yoktur. Birleşmiş Milletler Dünya Sağlık Örgütü halen tütün ve sigara üretiminin sağlık nedenleriyle kontrolünü amaçlayan bir anlaşma taslağı üzerinde çalışmaktadır. Söz konusu anlaşma taraf olan bütün ülkeleri kapsayacaktır. Bir ayrımcılık ve çifte standart söz konusu değildir.